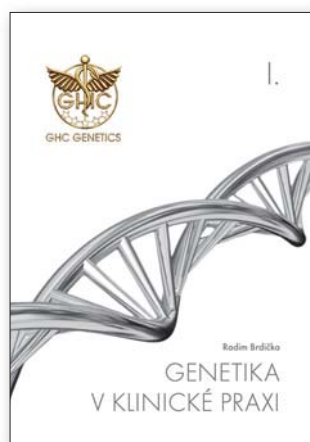

Radim Brdička (pořadatel):

Genetika v klinické praxi I

Účelová publikace Kliniky GHC Genetics Praha

Praha: Galén, 2014, 126 stran.

První vydání, formát 160×230 mm, vázaný výtisk, barevný.

ISBN 978-80-7492-106-3.

Cena 300 Kč.

S knihou jsem se seznámil jako její recenzent. Četl jsem jednotlivé rukopisy se zájmem, objevoval jsem pro mne známá i neznámá fakta. Některé formulace jsem sice opravoval, ale naopak z jiných jsem získával nové poznatky. Některá fakta jsem samozřejmě znal (již před řadou let vyšlo v ČR několik monografií genetiky, různě orientovaných, různého rozsahu, obsahu i odborné úrovně). Přesto jsem celou knihu četl se zájmem – a musím přiznat, že jsem si častokrát nejen upřesnil některé vědomosti a názory, ale že jsem se i poučil.

Pořadatelem knihy je profesor MUDr. Radim Brdička, DrSc., a toho není potřeba představovat. Do knihy, ke které napsal úvod a závěr, zařadil speciální kapitoly od sedmi spolupracovníků – vesměs kvalifikovaných odborníků na daná témata. Vlastní odborný text se skládá ze sedmi kapitol: Úvod a doslov (12 s.), Základy genetiky, genetické testy a prediktivní genetika (22 s.), Farmakogenetika a farmakogenomika (12 s.), Nutrigenetika a nutri-genomika (10 s.), Diabetes mellitus – genetická predikce (24 s.), Predikce aterosklerózy a kardiovaskulárních onemocnění – zaměřeno především na genetiku lipidů (16 s.) a Význam genetiky v predikci aterosklerózy (14 s.). Text je doplněn devíti přehlednými tabulkami a ilustrován deseti názornými barevnými obrázky. Literatura je uváděna vždy na konci jednotlivých kapitol, je vesměs přiměřeného rozsahu, některé prameny nesou v roce 2012. Odborný text zakončuje seznam zkratk a rejstřík přiměřeného rozsahu.

Tato kniha, označená v nadpisu I, je prvním z plánovaných tří svazků. Ty budou věnovány jednotlivým specializacím medicíny.

Je nezpochybnitelné, že právě genetika udělala zvláště ve druhé polovině minulého století obrovský pokrok. Bez nadsázky je možné tvrdit, že pokrok byl tak zásadního charakteru, že doslova přepsal všechny do té doby vydané učebnice genetiky. Její dopad byl pro různé medi-

cínské obory různý: z nových poznatků velmi profitovala imunologie, hematologie, onkologie, revmatologie a pediatrie, méně např. kardiologie, chirurgie, anesteziologie. Ale genetika nepřinesla jen nové poznatky, nová fakta o vzniku a dědičnosti řady onemocnění, ale i různě velká zklamání, zvláště některých klinických lékařů. To proto, že od identifikace lidského genomu si slibovali nejen odpověď na otázku, „na kterém chromosomu je gen pro určitou chorobu“, ale i možnost nové formy diagnostiky a léčebného přístupu u řady onemocnění. Do tradičního odstavce Léčba se zařadilo genové inženýrství. Přes určité úspěchy v některých specializacích zůstala velká řada otázek nezodpovězena.

Toto trochu hořké konstatování platí bohužel také pro kardiologii. A právě zde by odpovědi na otázky o genetice masově se vyskytujících chorob byly obzvláště cenné.

Snad i proto je zájem o genetiku v kardiologii (ve srovnání s jinými obory) malý a kardiogenetice se věnuje např. u nás jen hrstka kardiologů. Přál bych si, aby i tato kniha byla impulsem k většímu zájmu o genetiku, která je mimo jiné i klíčem k účinné prevenci (nebo se mýlím?). A ta má být dominantním přístupem medicíny 21. století.

Komu knihu doporučit?

S genetikou je to podobné jako např. s anatomií. Je základním oborem přinášejícím nadějný způsob přístupu k chorobám napříč celou medicínou. Proto bych doporučil všem lékařům, kteří se v pregraduálním studiu moderní genetiky neučili, aby se s obsahem této i následujících dvou knih seznámili. Budou lépe rozumět tomu, proč jsou jejich pacienti nemocní.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,
III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jan.petrasek@lf1.cuni.cz, jvpetr@quick.cz